

۱۴۲۱۸۷۴

به نام خدا

کرانه جنوبی خلیج فارس در آستانه عصر مدرن

نویسندگان:

سید الهادی

مصطفی احمد ساقر

محمود اسماء الجبارات

صالح الشهرازی

ترجمه غلامرضا زائری

سرشناسه : زائری، غلامرضا، ۱۳۵۴ -
 عنوان و نام پدیدآور : کرانه جنوبی خلیج فارس در آستانه عصر مدرن/
 مصطفی احمد ساقر... | و دیگران | مترجم | و گردآورنده | غلامرضا زائری.
 مشخصات نشر : تهران: گیوا: باشگاه پژوهش های علمی ساداکو، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۱۱۹ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۱-۰۱۹-۶
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 رده بندی کنگره : SH۱۳۹۵۳۷۹ ۸/۲
 رده بندی دیویی : ۶۳۹/۴۱۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۴۹۹۸۵۵

عنوان کتاب : کرانه جنوبی خلیج فارس در آستانه عصر مدرن
 مترجم : غلامرضا زائری
 ناشر : انتشارات بین المللی گیوا
 همکار ناشر : موسسه پژوهش های علمی ساداکو
 مدیرمسئول : محمدصدیق سپهری نیا
 مشاور پژوهشی : روح الله تقی زاده
 صفحه آرا و طراح جلد : زینب گوهری
 سال و نوبت چاپ : ۱۳۹۵ / اول
 شمارگان : ۱۰۰۰
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۱-۰۱۹-۶
 قیمت : ۱۰۰۰۰۰ ریال
 آدرس : میدان انقلاب، ضلع شمال غرب میدان، جنب بانک رفاه
 پلاک ۵۹، طبقه ۲، واحد شرقی
 تلفن : ۰۲۱-۶۶۱۲۳۸۸۰
 مشاوره چاپ کتاب : ۰۹۱۲۷۹۸۱۶۵۴
 تارنما : www.givabook.ir

فهرست مطالب

نگاهی به تاریخ و جامعه کویت (از آغاز قرن ۱۸م. تا پایان جنگ جهانی دوم)

۹	۱-مقدمه
۹	۲-پیش زمینه تاریخی: ظهور کویت
۱۵	۳-عوامل مؤثر بر توسعه کویت
۲۰	۴-روابط کویت و عثمانی
۲۴	۵-روابط کویت و بریتانیا
۳۱	۶-مردم و جامعه کویت
۳۳	۷-نتایج

تجارت مروارید در خلیج فارس (قرن ۱۹م.)

۴۱	چکیده
۴۱	۱-مقدمه
۴۳	۲-انهدام شبکه تجاری سنتی
۴۶	۳-غوص مروارید
۴۸	۴-دسترسی همگانی به صید مروارید
۵۰	۵-بازارها و مراکز تجارت مروارید در خلیج فارس
۵۳	۶-نقش مروارید در صادرات خلیج فارس
۵۸	نتیجه

روابط هند و عمان در عهد سلطان تیمور بن فیصل بوسعیدی (۱۹۳۱-۱۹۱۳م.)

۶۵	چکیده
۶۵	۱-مقدمه
۶۶	۲-پیشگفتار
۶۸	۳-سلطان تیمور بن فیصل بوسعیدی (۱۹۳۳-۱۹۱۳م.)
۶۹	۴-تجارت نظامیان و بازرگانی اسلحه
۷۲	۵-پیامدهای جنگ جهانی اول
۷۴	۶-روابط اقتصادی و تجاری
۷۸	۷-دوران پس از جنگ
۸۲	۸-تعاملات فرهنگی و مهاجرت اقوام
۸۴	نتیجه

کتاب حاضر از سه تألیف مجزا تشکیل شده است که با توجه به مرتبط بودن محتوای آنها، توسط مترجم در یک مجموعه قرار گرفته‌اند. این آثار در کل به شرح تاریخ کرانه جنوبی خلیج فارس می‌پردازند و تأکید آنها بر تحولات اقتصادی و اجتماعی آن کرانه است.

ترجمه این آثار دلایلی داشت: یکی تعلق خاطر ما ایرانیان به این دریا و تأثیر زیادی که خلیج فارس بر تاریخ میهن‌مان به ویژه از قرون جدید به این سو داشته و احتمالاً این تأثیر در آینده با قدرت بیشتری نیز ادامه خواهد داشت، دیگر کمبود اطلاعات موجود زبان فارسی درباره تاریخ و تحولات کرانه جنوبی خلیج فارس نسبت به کرانه شمالی که باعث شده است تا در میزان شناخت ما از دو کرانه تفاوت زیادی ایجاد شود. سوم این که مترجم با توجه به معیشت در کرانه خلیج فارس بر خود فرض می‌داند که بر اساس تحصیلات و آموخته‌های دانشگاهی‌اش - که در رشته تاریخ است - در معرفی بیشتر خلیج فارس به سایر هم‌وطنان، تلاش کند تا با شناخت بهتری به بهره‌برداری از این دریا و ارتباط مؤثرتر ممالک همسایه آن بپردازند.

این اثر در سه بخش فراهم شده است: بخش نخست آن تحت عنوان «نگاهی به تاریخ و جامعه کویت» فصلی از یک پایان‌نامه دانشگاهی است که نویسنده، یک دانشجوی کویتی به نام مصطفی احمد سافر در سال ۲۰۰۴م. برای کسب درجه دکتری در رشته فلسفه در دانشگاه مطالعات اسلام و خاورمیانه در دانشگاه دورهام به رشته تحریر درآمده است. این بخش، فصل سوم پایان‌نامه مذکور است. عنوان کامل پایان‌نامه فوق «تأثیر فعالیت‌های اقتصادی بر ساختار سیاسی و اجتماعی کویت (۱۹۴۶-۱۸۷۰)» می‌باشد. با توجه به اهمیت پژوهش مذکور و استفاده آن از منابع اصیل تاریخی مرتبط با موضوع مورد بررسی، امید است که راجعتی حاصل آید و تمام آن به فارسی برگردانده شود تا زمینه آشنایی بیشتر ایرانیان با تاریخ یکی از کشورهای همسایه و شیخ‌نشین‌های کرانه جنوبی خلیج فارس از زبان یک کویتی فراهم گردد.

بخش دوم که تحت عنوان «تجارت مروارید در خلیج فارس (قبل ۱۹م.)» آمده است در واقع ترجمه مقاله‌ای است که به قلم دو تن از اساتید دانشگاه «حسین بن طلال» کشور اردن و «امی عابد الرزاق و صالح الشهراری» نوشته شده است و در شماره نخست سال ۲۰۱۴م. در صفحات ۴۳ تا ۵۲ مجله «تاریخ و فرهنگ آسیایی»^۱، چاپ مرکز «علم و آموزش»^۲ کشور کانادا به زبان انگلیسی منتشر شده است. این نوشتار به عالمان و دانشمندان یک تحقیق ویژه درباره تاریخ تجارت و صید مروارید در خلیج فارس و مراکز و سنت‌های مرتبط با آن در زبان فارسی، پایان توجه و ترجمه بود و از سویی، سال ۱۸۶۳م./ ۱۲۵۲ق. که اولین کشتی بخار وارد خلیج فارس شد نقطه آغاز تاریخ صید مروارید و به تبع آن به معاش ساکنان کرانه خلیج فارس از تجارت به صید مروارید را فراهم آورد. لذا ضروری به نظر می‌رسید که - حدود یک قرن و نیم پس از این واقعه، ایرانیان مرور دوباره‌ای بر این موضوع داشته باشند.

بخش سوم پژوهش دیگری است تحت عنوان «روابط هند و عمان در عهد سلطان تیمور بن فیصل بوسعیدی (۱۹۳۱-۱۹۱۳م.)» به قلم دکتر محمود محمد الجبارات که به صورت مقاله‌ای بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۱م. جهت شرکت در کنفرانس بین‌المللی «تمدن و چشم‌انداز روابط هند و عمان» که در تاریخ ۲۷ فوریه تا ۱ مارس ۲۰۱۱م. در دانشگاه

سلطان قابوس برگزار شد تدوین شده است و به عنوان یکی از مقالات برگزیده در نشریه کانادایی مذکور در سطور پیشین به چاپ رسیده است.

این مقاله علاوه بر بررسی تاریخ روابط عمان و حکومت هند انگلیس، اهمیت ویژه‌ای نیز دارد. در آن برهه از زمان - یعنی سال‌های پس از جنگ جهانی یکم - روابط ایران با انگلیس ضمن انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ و کودتای ۱۹۲۱ م. شکل خاصی پیدا کرد. مطالعه این مقاله امکان بررسی تطبیقی آن روابط با سرنوشت دولت‌های همسایه و درک سیاست‌های منطقه‌ای انگلیس را فراهم می‌کند.

این مجموعه، روی هم رفته، به تشریح شرایط کرانه جنوبی خلیج فارس در قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ م. می‌پردازد که این دوره، به دلیل اسکان نهایی قبایل و پایان یافتن حرکت اقوام و جماعات و تصادم آن با جنگ جهانی و در نتیجه تغییر شرایط بین‌المللی و تشکیل هسته‌های اولیه از شیخ‌نشین‌های کنونی حاشیه خلیج فارس حائز اهمیت فراوانی است.

در این اثر، ترتیب رسم تحولات در کویت واقع در شمالی‌ترین نقطه شروع می‌شود و در بخش دوم سرزمین‌های میانی مورد بحث قرار می‌گیرد و در نهایت، با بحثی در روابط خارجی سلطنت‌نشین عمان واقع در جنوبی‌ترین نقطه به پایان می‌رسد.

مترجم به هیچ وجه مدعی بی‌عیب و نقص بودن ترجمه حاضر نیست اگر خوانندگان این اثر نقایص آن را به اطلاع نگارنده برسانند تا در صورت چاپ‌های احتمالی بعد از اصلاح شود نهایت امتنان به عمل خواهد آمد. در پایان جا دارد از همکارانم در گروه آموزش زبان، آقایان اسلام کوبری و عبدالحامد شریفی استاد زبان در دانشگاه پیام نور برازجان که مترجم را از راهنمایی‌های خود بهره‌مند ساختند نهایت سپاس‌گذاری به عمل آید. بدون شک نواقص این ترجمه، دینی بر ذمه آنان نخواهد گذاشت و نگارنده این سطور تمام مسئولیت را بر عهده دارد. مراتب سپاس خود را از زحمات دانشجوی عزیزم آقای علی ابوذر در دانشگاه فرهنگیان بوشهر برای تهیه ضمیمه شماره یک (کتاب‌شناسی خلیج فارس) اعلام می‌دارم.

غلامرضا زائری

مهرماه ۱۳۹۵